

Ørntoft søger i sin nye roman det fælles, men forbliver værdifornægtende

Den prisvindende forfatter Theis Ørntofts har udgivet sin anden roman. Foto: Sara Galbiati

Freja Cæcilie Petri Bondgaard
26.08.2023

KULTUR // BOGANMELDELSE – *Jordisk* er præget af sitrende undergangsfornemmelser, men selv i Ørntofts søgen efter det fælles, står det værdifornægtende stærkere, skriver Freja Cæcilie Petri Bondgaard.

ROMAN: *Jordisk*

Forfatter: Theis Ørntoft

Gyldendal. Udkom d. 11. august 2023

I **Theis Ørntofts** 600 sider lange nye slægtsroman *Jordisk* har han vendt sig mod debutromanen *Solars* ekstatiske ensomhed og har i højere grad rettet blikket mod det fælles. Og hvordan det så går, vil jeg snart vende tilbage til.

Jordisk er først og fremmest en familieroman, der handler om de komplekse sammenhænge og relationer, der findes i mange familier, og selvom historien ikke er 1:1 med forfatterens egen familiehistorie, har han alligevel fortalt, at han har hentet

en del inspiration hjemmefra og så rystet posen og blandet det hele sammen i en stor heksekedel.

Romanen spænder over tre generationer over 69 år: Fra 1967-2036 og indeholder fem miniromaner. Vi møder først de tre søskende: Den småflippede kollektivist Rhea, der tror, hun er unik med sine 'komplekse' følelser; Joel, der underviser som vikar på et gymnasium og har en holdning til alt, samt den velhavende lillesøster Miriam, der har råderum til at kunne leve i andre baner end de andre, men også har en større naturlig emotionel åbenhed.

“Det er alene de rent jordiske og materielle elementer, der kan møblere mennesket i noget fast eller trygt

Rhea og Joel deler langt hen ad vejen samme værdier og planetariske undergangsforfølelser, mens Miriam, hvis bekymringer mest kredser om, hvilket marmorbord hun skal købe, er lidt mere systemtro og frygter mindre for fremtiden.

For første gang i Ørntofts forfatterskab er hovedpersonen ikke længere en afart af ham selv, og også formen er anderledes, mindre eksperimenterende og mere ordinær prosa. Forfatteren har bevæget sig ind i det mere almindelige, men har tematisk bibeholdt sit natur- og klimabevidste *hive mind* skelet, hvor alt er vævet sammen og forbundet.

Som *Solar* beskæftiger *Jordisk* sig også med de rødder, der binder mennesker sammen, for i Ørntofts kosmologi består alt af net, der filtrer sig ind i hinanden – både jordisk, familiært, økonomisk og planetarisk.

THEIS ØRNTOFT

JORDISK

Roman

Gyldendal

Selvom Ørntoft med sin nye roman forsøger at løfte den over *Solars* udtalte subjektivitet ved nu at søge det mere fælles, lykkes det ikke. I hvert fald ikke til fulde.

Verden er i opløsning, og menneskene forekommer ikke at være meget mere end en samling atomer og bare tanken om, at mennesket er eller kunne være ånd, er totalt fraværende. Det er alene de rent jordiske og materielle elementer, der kan møblere mennesket i noget fast eller trygt.

Theis Ørntofts jordforbindelse

Alligevel forsøger Ørntoft at indgyde et slags håb, som især præsenteres igennem mellembroderen Joels synspunkter, som når han f.eks. opfatter klimakrisen som dén ene store fortælling, der kan samle alle mennesker på tværs af landegrænser – selve menneskeheden – ved at stå sammen i dette.

Ørntofts opbyggelighed er negativ, hvilket i sagens natur ikke gør den særlig håbeful. Alligevel taler Joel om – for der findes kortvarige glimt, hvor han ikke lyder som en økonomisk lærebog – at han tror, at den generation, der kommer efter den lidt håbløse generation Z, vil få øjnene op for mysterierne, og hvem ved: Måske vil også Ørntoft få øjnene op for mysterierne i sin næste bog?

Desuden mener Joel, at alt det, man ikke kan måle og veje, vil få større betydning, og at den kommende generation vil smide deres mobiltelefoner i havet og bygge tilværelser baseret på kærlighed og mere lokale fællesskaber. Jeg håber med!

“Alligevel bekræftes hverken fællesskaberne eller håbet selv

I *Ernsts bog*, som er en af de fem bøger i bogen, møder vi børnenes morfar, Ernst. Han er en jysk bankmand, der iagttager, hvordan han lever i en tid, hvor det faste erstattes med det flydende.

Ernst interesserer sig for pengeøkonomi og er bekymret for, at Bretton Woods-systemet, som er det system, der knytter dollaren til guldets værdi, vil bryde sammen. Det vil nemlig betyde, at forbindelsen til det konkrete og fysiske forsvinder, valutaen bliver abstrakt, diffus og u håndgribelig, og som han siger, forstår han sig ikke på frit flydende valuta.

Ørntofts kur mod det flydende bliver at søge tilflugt i det faste, som er troen på tyngdekraften og kausallove. Det er rammende, når romanen er blevet navngivet *Jordisk*, for romanen er såre jordisk og søger en sikring af jordforbindelsen men aldrig åndsforbindelsen.

Romanen er dog ikke ueffen og har mange vellykkede elementer, hvilket særligt gør sig kompositorisk gældende samt i karakterernes associationsnærvær.

Alligevel bekræftes hverken fællesskaberne eller håbet selv i forsøget derpå, og romanen står på mange måder tilbage som en værdifornægtende familieroman, hvor menneskets deficit alene skyldes den tiltagende kappede forbindelse til det jordiske.

Læs også Rasmus Lund Nielsens anmeldelse af Viggo Bjerrings roman, *Verdenhjetet*, her.

fællesskab

klima

Freja Cæcilie Petri Bondgaard

Freja Cæcilie Petri Bondgaard er uddannet teolog og skriver om kultur, eksistens og samfundsmæssige tendenser. Hun har arbejdet med kommunikation siden 2018. Hun har senest været ansat ved Det Ethiske Råd (Nationalt Center for Etik), og har siden...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

POV International

OM POV

REDAKTION